

DECIZIA Nr.713
din 4 decembrie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.III din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator

Publicată în Monitorul Oficial nr.56 din 23.01.2015

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.III din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, excepție ridicată de Ioan Viorel Danciu în Dosarul nr.8.423/2/2013 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.575D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 11 noiembrie 2014, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea depusă de partea Gabriela Gyongy Mihuț prin care se solicita amânarea pronunțării pentru depunerea de concluzii scrise, în baza art.222 alin.(2) din Codul de procedură civilă coroborate cu ale art.14 din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 27 noiembrie 2014 și, ulterior, în conformitate cu dispozițiile art.58 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992 și art.57 și art.58 alin. (3) din Legea nr.47/1992, pentru data de 3 decembrie 2014 și respectiv 4 decembrie 2014, dată la care s-a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 25 mai 2014, pronunțată în Dosarul nr. 8.423/2/2013, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.III din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator**, excepție invocată de Ioan Viorel Danciu într-un dosar având ca obiect o obligație de a face, respectiv soluționarea unei cereri privind obligarea corpului mediatorilor la organizarea de alegeri pentru Consiliul de mediere.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul excepției arată, în esență, că prin dispozițiile art.I pct.4 din Legea nr.115/2012, prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr. 192/2006 au fost modificate în sensul că durata mandatului membrilor Consiliului de mediere a devenit de 4 ani. În consecință, autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că prevederile art.III din Legea nr.115/2012 contravin art.15 alin. (2) din Constituție, fiind încălcat principiul neretroactivității legii, întrucât dispoziția criticată se aplică unor situații juridice născute anterior intrării sale în vigoare.

5. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal** și-a exprimat opinia potrivit căreia excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Instanța apreciază că prevederile legale criticate pe calea excepției de neconstituționalitate au ca finalitate prelungirea duratei mandatelor membrilor consiliului de mediere, în exercițiu la data intrării în vigoare a legii, de la 2 la 4 ani, astfel că este neîntemeiată critica reclamantului pe marginea caracterului retroactiv al acestora.

6. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al părții Camera Deputaților, susținerile părților prezente, concluziile scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl constituie prevederile art. III din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 9 iulie 2012, prevederi care au următoarea redactare: *„Dispozițiile art.17 alin.(4) și ale art.18 alin.(1) din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se aplică și mandatelor în exercițiu la data intrării în vigoare a prezentei legi.”*

10. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că aceste texte de lege aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art.15 alin.(2) privind principiul neretroactivității legii civile.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată că nu s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor legale criticate.

12. Referitor la încălcarea principiului neretroactivității legii, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut, spre exemplu prin Decizia nr.458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.24 din 13 ianuarie 2004, și prin Decizia nr.1.027 din 29 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.33 din 15 ianuarie 2013, că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare.

13. Cu referire expresă la aplicarea principiului neretroactivității în privința mandatelor legale, prin Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.591 din 8 iulie 2005, Curtea a statuat că legiuitorul este liber să redimensioneze, printr-o lege nouă, durata mandatelor funcțiilor de conducere în alt fel decât legea în vigoare, dar numai pentru viitor, nu și pentru mandatele în curs, altfel ar însemna să nesocotească regula neretroactivității legii, care este normă de nivel constituțional, prevăzută în art.15 alin.(2) din Legea fundamentală. În speță, era vorba despre reducerea duratei mandatului în exercitarea unor funcții de conducere de către magistrați.

14. Aceași decizie a fost invocată drept precedent atunci când s-a pus în discuție posibilitatea măririi duratei mandatului unor aleși locali, în urma propunerii de a se organiza împreună alegerile locale cu cele legislative. Astfel, prin Decizia nr.51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2012, Curtea a constatat că reglementarea criticată, care stabilea că în anul 2012 alegerile pentru autoritățile administrației publice locale vor avea loc la data alegerilor pentru Camera Deputaților și Senat, precum și că primarii, președinții consiliilor județene, consilierii locali și consilierii județeni în funcție își exercită mandatul până la data validării noilor aleși, determină ca mandatele acestora să fie prelungite cu un termen ce poate depăși 6 luni. Având în vedere că mandatul Camerei Deputaților și Senatului expira în noiembrie 2012 și că, potrivit art.63 alin.(2) din Constituție, alegerile pentru Camera Deputaților și pentru Senat se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului, rezulta că organizarea la aceeași dată a alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale ducea la prelungirea mandatului aleșilor locali, iar, potrivit textului din lege, durata mandatului urma să se prelungească mai mult, până la data validării noilor aleși. Cauza prelungirii mandatelor nu se încadra în niciuna dintre situațiile menționate de Legea administrației publice locale nr.215/2001, cauze care justifică, potrivit Constituției, prelungirea mandatelor aleșilor, încălcând, prin urmare, principiul periodicității alegerilor și dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție, care consacră obligația respectării Constituției, supremației sale și a legilor.

15. În consecință, redimensionând durata mandatelor în curs ale aleșilor locali, legea criticată încălca principiul neretroactivității legii, consacrat de art.15 alin.(2) din Legea fundamentală.

16. În același context, Curtea a constatat că, în principiu, prelungirea mandatului în curs al reprezentantului unei autorități publice este implicit prohibită de dispozițiile art.155 alin.(3) din Constituție, care, referindu-se la dispozițiile art.83 din Legea fundamentală, respectiv la noua durată a

mandatului Președintelui României introdusă ca urmare a revizuirii Constituției, stabilește că acestea „se aplică începând cu următorul mandat prezidențial”.

17. Chiar dacă deciziile menționate vizează situația mandatelor unor persoane care ocupă funcții publice, principiul care le guvernează fiind același — cel al neretroactivității legii —, considerentele menționate sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză.

18. În același sens, pronunțându-se asupra unei norme care introducea o nouă cauză de încetare a mandatului aleșilor locali pentru un comportament manifestat anterior intrării în vigoare a normei respective, Curtea a statuat că „În condițiile în care legea își propune să modifice statutul dobândit la data începerii mandatului, prin instituirea unui caz nou de încetare a acestuia legea devine retroactivă. Art.15 alin.(2) din Constituție consacră principiul neretroactivității legii, în sensul că o lege, odată adoptată de Parlament, va putea produce efecte juridice numai pentru viitor” (Decizia nr.61 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.116 din 15 februarie 2007).

19. În concluzie, în jurisprudența sa, Curtea a apreciat că atât scurtarea, cât și prelungirea mandatelor în exercițiu încalcă prevederile art.15 alin.(2) din Constituție.

20. În sensul neconstituționalității dispozițiilor legale criticate Curtea reține și faptul că aceste prevederi transformă, practic, un mandat eligibil, obținut în urma unor alegeri interne ale mediatorilor, într-un mandat numit în privința perioadei care excedează duratei inițiale a mandatelor, prin prelungirea lor de la 2 la 4 ani și prin lipsirea mediatorilor de posibilitatea de a-și alege un nou consiliu de mediere la expirarea celor 2 ani prevăzuți inițial de lege.

21. Rezultă, prin urmare, un mandat hibrid, cu o natură juridică mixtă, pe de o parte eligibil, pe de altă parte numit, ceea ce reprezintă o îndepărtare față de natura juridică eligibilă a mandatelor membrilor Consiliului de mediere. Așadar, prin redimensionarea unor mandate în curs s-a ajuns nu doar la creșterea duratei acestora, ci și la modificarea naturii lor juridice, ceea ce vine în contradicție cu prevederile art.15 alin. (2) din Constituție.

22. În privința efectelor prezentei decizii, Curtea reține că, având în vedere prevederile art.147 alin.(1) și (4) din Constituție, de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, mandatele configurate conform legii criticate încetează de drept.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1—3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioan Viorel Danciu în Dosarul nr.8.423/2/2013 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art.III din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 decembrie 2014.